

Важна информация за провеждането на избори за народни представители

Настоящият материал представя основните правила и практически насоки за протичането на изборния ден и за ролята на наблюдателите в изборния процес.

Начало на изборния ден

Изборният ден започва в 7:00 часа. Следва да се има предвид, че в същия ден се извършва смяна на астрономическото време.

Организация на изборното помещение

Пред входа на изборната секция трябва да бъде поставено информационно табло със следните материали:

- образци на бюлетините;
- решения на секционната избирателна комисия;
- контакти на районната избирателна комисия, полицията и дежурния прокурор;
- списък с кандидатите и номерата им в бюлетината;
- указание, че вотът се отбелязва със знак „X“ или „V“ със син химикал.

При секции с машинно гласуване допълнително се поставят указания за работа с устройството.

В помещението трябва да бъдат осигурени:

- паравани за гарантиране тайната на вота;
- химикалки със син цвят;
- прозрачни избирателни кутии за различните видове бюлетини;
- устройство за видеонаблюдение при преброяването.

Печатът на секционната комисия се маркира по установен ред и това се удостоверява с протокол.

Работа на секционната комисия

Заседанията на СИК се провеждат при наличие на необходимия кворум. Решенията се приемат с мнозинство от две трети от присъстващите членове и се отразяват писмено.

С какви документи се гласува

В страната гласуването се извършва с лична карта или зелен паспорт за определени възрастови групи. При липсващ или изтекъл документ се допуска удостоверение, издадено от МВР.

Извън страната могат да се използват лична карта, паспорт или други допустими документи съгласно изборното законодателство.

Кой може да гласува в конкретна секция

Право на глас има всеки избирател, включен в избирателния списък на съответната секция или дописан по установения ред след представяне на необходимите декларации или удостоверения.

Членовете на СИК извършват проверка на данните без да ги произнасят на глас.

Гласуване с придружител

Придружител се допуска само когато избирателят има затруднения при упражняване на правото си на глас. Неграмотността не е основание за използване на придружител.

Едно лице може да придружава най-много двама избиратели.

Как се гласува

При хартиено гласуване: бюлетината се подпечатва, попълва се със син химикал и след това се заверява повторно от член на комисията преди пускане в урната.

При машинно гласуване: избирателят използва предоставена карта, отбелязва избора си на екрана и след отпечатване на разписката тя се подпечатва и поставя в съответната кутия.

Показването или заснемането на вота води до обявяване на бюлетината за недействителна.

Край на изборния ден

Гласуването приключва в 20:00 часа, като при наличие на чакащи избиратели може да продължи до 21:00 часа.

След приключването започва преброяване на бюлетините при включено видеонаблюдение.

Кой може да присъства при преброяването

В помещението могат да присъстват:

- кандидати;
- застъпници;
- представители на партии и коалиции;

- наблюдатели;
- социологически агенции с регистрация;
- представители на медиите.

Всички присъстващи трябва да спазват реда и указанията на комисията.

Преброяване на бюлетините

Броенето се извършва единствено от членовете на СИК. Първо се определя общият брой бюлетини, след което се разделят на действителни и недействителни.

След това действителните гласове се разпределят по партии, коалиции и кандидати.

Действителни и недействителни бюлетини

Действителен е гласът, когато:

- бюлетината е по образец;
- има необходимите печати;
- изборът е отбелязан със син химикал;
- няма допълнителни знаци или символи.

Недействителни са бюлетините с повече от едно отбелязване, липсващи печати или отбелязване с различен цвят.

Преференции

Липсата на преференция не прави бюлетината недействителна. При повече от едно отбелязване преференцията се счита за невалидна, но гласът за листата остава валиден.

Съставяне на протокола

Резултатите първо се записват в чернова, след което се пренасят в окончателния протокол. Всички членове на комисията подписват документа.

Наблюдателите имат право да получат заверено копие от протокола след приключване на обработката му.

Действия при нарушения

При установяване на нередности първо се уведомява председателят на СИК. При липса на реакция може да се подаде сигнал до РИК, ЦИК или чрез каналите на инициативата „Ние броим“.

Полезно е наблюдателите да използват контролните списъци и указанията, предоставени предварително от екипа на „Ние броим“.

Често срещани проблеми в изборния ден

Практиката показва необходимост от повишено внимание при:

- работа на устройствата за машинно гласуване;
- правилното подпечатване на бюлетините;
- отчитането на предпочитанията;
- контрола върху присъстващите лица в секцията;
- спазването на реда при преброяването.

Сигнализиране за нарушения

Сигнали могат да бъдат подавани чрез платформата „Ние броим“, както и до компетентните институции при съмнения за:

- незаконна агитация в изборния ден;
- купуване на гласове;
- контролиран вот;
- нерегламентирано присъствие в секциите;
- заснемане на вота;
- изнасяне на бюлетини;
- организиран натиск върху избиратели.

Навременното подаване на информация е ключово за гарантиране прозрачността на изборния процес.

Сдружение „Център за изборна прозрачност – Ние броим“
гр. Шумен, ул. „Александър Стамболийски“ 10, ет. 5, ап. 14
niebroim.com